

Tider, vort Land ned gennem Slægterne har fristet. Ogsaa dens Mænd har ned gennem Tiderne kastet Ære over Danmarks Land. Ladt i Stikken af Frederik den Tredies Regering afstodes Øen, som bekendt, ved den ulyksalige Roskilde-Fred i 1658 sammen med Skaane, Halland og Blekinge. Men Bornholm kom tilbage, bad om atter at blive indlemmet i det danske Rige, og da fik Øen det Privilegium, som er selvfølgeligt, dette simple Privilegium, at Øens eget Mandskab skulde reserveres til dens Forsvar. Trods dette meldte Bornholmerne sig frivilligt under Kampene for Sønderjylland i forrige Aarhundrede. Der stod en Bornholmer, Løjtnant Anker, Side om Side med Løjtnant Castenschiold i Skanse Nr. 2 og kastede Ære over Danmarks og sin Fødeøes Navn. Jeg kunde spørge: Er det ingen dansk Befolkning? Jo, naar alt kommer til alt, maaske den ældste i Danmark, sammen med Befolkningerne i Skaane, Halland og Blekinge, der nu er forsvensket. Vi er Danske, og vi vil vedblive med at være Danske — ganske, som der blev sagt i Sønderjylland.

Netop derfor har Bornholmerne ført den nationale Kamp i de sidste Aar med ublodige Vaaben. Da Plet efter Plet af den bornholmske Jord for faa Aar tilbage gik over paa tyske Hænder, da denne fremmede Nationalitet opkøbte Grund efter Grund paa vore minderige Steder, dannede deres „Neu-Berlin“, satte deres Skilte med Paaskriften „Zutritt verboten“ paa alle vore minderige Pladser, da tog Bornholmerne sig sammen og købte Stederne tilbage, hvert eneste et, og belagde dem med den Klausul, at de aldrig kan gaa over paa andre Hænder end danske. Vi elsker vort Fædreland, og vi elsker vor Ø. Mangfoldige Gange, naar jeg har staaet paa et gyngende Skibsdæk og set Bornholm stige op ude i Horisonten, har det tonet gennem min Sjal med Bjørnstjerne Bjørnsons kendte Strofer: Ja, vi elsker dette Landet, som det stiger frem, furet, vejrbidt over Vandet, med de tusind Hjem, elsker, elsker det og tænker paa vor Far og Mor, paa den Sagamat, der sænker Drømme paa vor Jord.

Vi elsker Øen med den Befolkning, der er derovre, med de tusind danske Hjem, med alle disse Selvejergaarde, hvis Beboere aldrig har kendt til dette at krybe for Ladefogedens Pisk, med alle Smaa-hjemmene og med alle de rødteglede Smaakøbsteder. Jeg vil spørge dette høje Ting: Er det Ret at gennemføre en Forsvarsordning, der koster 43—44 Mill. Kr., og anmode Bornholms Befolkning om at bære

sin Del af Byrderne, baade de økonomiske og de personlige, og saa samtidig stille denne Ø med dens op imod 50 000 Mennesker fuldstændig blottet for Forsvar, uden at der i Farens Stund kan ydes den nogen som helst Hjælp.

Man kunde sige: Kan der tænkes Fare for denne Ø? Jeg maa minde dette høje Ting om — det skulde for øvrigt være unødvendigt — at Skyerne i dette Øjeblik staar i Øst. Jeg skal nævne et Eksempel, der er skønne Dag kunde blive den sørgeligste Virkelighed. Der kan udbryde et med fremmed Guld støttet Syndikalistoprør, skal vi sige i København eller i Randers. Den siddende Regering maa, da Politiet ikke kan magte det, ved Militærets Hjælp slaa Oprøret ned og arrestere Oprørets Ledere. Der trues i de udenlandske Kommunistorganer med Repressalier, og den siddende Regering finder det rigtigt at lade Grænserne dække. Men selv under en dansk Mobilisering vil en eneste Kanonbaad kunne gaa fra en af Østersøens Havne til Bornholm, ledet af en eller anden kommunistisk Eventyrer, og terrorisere Øens Befolkning, bortføre en Del af dens kendteste Mænd som Gidsler og lade dem skyde. Jeg spørger: Er det rigtigt at udsætte en dansk Ø for dette?

Nu kunde man sige: Kan Bornholms Væbning hindre, at noget saadant sker? Det Spørgsmaal kan jeg slet ikke besvare, men jeg tør i alt Fald sige, at den kan ikke hindre det, hvis den bliver opløst. Man taler om, at det hele er en eneste Parodi, og Øvelserne derovre er ogsaa Parodi. Det er muligt. Det er vist mere end muligt, for det er nok sandsynligt. Men jeg kunde have Lyst til at spørge: Er det udelukkende Mandskabets Skyld? Det er vel sandsynligt, at Væbningens nuværende Form er uheldig, men saa faar man rette de Skavanker, der er. Det er muligt, at det nuværende Forsvar ogsaa er for dyrt, skønt 90 000 Kr. ikke er noget særlig stort Tal i et Regnestykke, der balancerer med omkring 43 Millioner. Men saa faar man se at faa Forsvaret billigere. Jeg vil antage, at de højere Officerer derovre vil kunne spares, Kommandanten og Oberstløjtnanten. I Fredstid vil Øens Forsvar sikkert kunne administreres af de paa Øen bosiddende Officerer. Under Ufredstid vil man kunne sende en højere Officer derover og lade ham overtage Kommandoen. Ved et pludseligt Overfald vil en bedre uddannet Officer kunne bringes derover i Løbet af ganske kort Tid — Øen staar om ganske faa Maaneder i stadig traadløs Telefonforbin-